

אור הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

פרשת מסעי ■ כ"ח תמוז תשע"ד 83

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

התורות שנלמדו השבוע: ט"ו-כ"ד ח"ב

לוח העמוד היומי

יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ ח"ב	ליקוי חז"ל
שבת	כ"ח	כב:	קצ"א
ראשון	כ"ט	כג:	קצ"ב
שני	א'	כג:	קצ"ג
שלישי	ב'	כד:	קצ"ד
רביעי	ג'	כד:	קצ"ד
חמישי	ד'	כה:	קצ"ה
שישי	ה'	כה:	קצ"ה

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדף היומי בליקו"מ

הל' מצוות ג' - ד'

א. יעקב זכה לנחלה בלי מצרים וגבולים, כי נקללו כל הייב שבטאים באחד. (ג - יד)

"בחינת שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד שאמרו הייב שבטאים ליעקב בשעת הסתלקותו בשם שאין בלבד אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, הנו אף על פי שאנו ייב שבטאים שהם בחינת י"ב נסחאות התפלה וכו', אף על פי כן הכל אחד, כי אין בלבנו אלא אחד, כי אנו מסתפקים רק על התכלית ששם הכל אחד."

ב. אי אפשר להסתכל על התכלית, הנו לכלל באחד כי אם על ידי סתימת עינים מחיזו דהאי עלמא לגמרי. (ג - טו)

"ועל כן צריכין למסד נפשו על קדוש ה' בשעת אמירת אחד, כי מסירת נפש זהו בחינת סתימת עינים מחיזו דהאי עלמא שמשתלקין מזה העולם לגמרי ומדבקין עצמן לה' יתברך ומוסרין נפשם לגמרי שבבילו יתברך ועל ידי זה נכללין באחד שהוא בחינת התכלית שכלו טוב."

ג. על ידי עניית אמן זהה שמה רבא בכונה נכלל לעלא מן כל ברבנתא שהוא התכלית שכלו אחד פלו טוב, ששם אין שום אחיזת דין ועוון כלל, רק הכל נמחל שם. (ג - טז)

ד. עקר קיום כל העולם ומלואו הוא על ידי בחינת היסוד הפשוט שהוא הצדיק יסוד עולם, כי הוא מחיזה ומקיים כלם, כי ממנו נמשכין כלם והוא מחברם ומרכיבם וממזגם יחד במזג השנה ועושה שלום ביניהם שעל ידי זה עקר קיום כל הדברים. (ד - ב)

מעלת הלימוד

פעם אחת דברתי עמו וזכרנו לברכה ואמרת לי לפני ששיחתו הוא תורה ממש, והודה לדברי. ואמר שפנו שלמדן אי אפשר לו לדבר בלי שיבוא בתוך דבריו דברי תורה, איזה דבור של גמרא וכיוצא בדרך הלומדים, כמו כן בכל דבריו מכרח שיבוא בתוכם עניני תורה בדרך. פאשר ראינו בעינינו כמה פעמים שנעשו כמה תורות משיחתו, שמאותו השיחה ממש נעשה אחר כך תורה נפלאה וזה מה שראינו בעינינו מלבד הנסתרות רבות שיש בזה שאי אפשר לידע לאנשים כפרבנו.

(חיי מוהר"ן - שפה)

תורה י' ח"ב - מה שהעולם רחוקים מהשי"ת

כששמענו מפיו הקדוש מאמר המתחיל מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך הוא מחמת שאינם מושבים עצמם, עין שם בלקוטי תנ"א סימן י, ושם מדבר משמחה, והנה הוא זכרנו לברכה יושב אז בחוץ אצל כותל בית הפנסת בדרום אצל חתיכת בדל עץ מן העב המנח ליסוד. כי שם היה רגיל לישב כמה פעמים לפעמים בצד דרום ולפעמים בצד צפון ולפעמים במזרח ולפעמים במערב, ולפעמים בתוך העזרה של בית הפנסת, ולפעמים הלך עמנו לטייל על ההר שסביב העיר, ולפעמים הלך עמנו אנה ואנה לפני בית הפנסת. ובכל אלו המקומות שמענו תמיד חדושים נפלאים ונוראים ושיחות קדושות אשר לא נשמעו בזאת מקימים רבים. גם אחר שהייתה לו החולאת של ההוסט [לשעול] היה נוסע לטייל על פי הרב, והיינו נוסעים עמו והיינו שומעים ממנו בדרך תורה הרבה.

ונחזר למעלה בעת שאמר ענין הנ"ל אז דבר הרבה משמחה, וחזק אותנו וזרז אותנו מאד להיות בשמחה תמיד. כי באותן העתים שהיה בעת שבא מלמברג אז דבר עמנו הרבה מאד מענין התחזקות להיות בשמחה תמיד. ואמר אז לנו שראוי לנו לשמח מאד מה שנצלנו ברחמי מלהיות מתנגדים עליו. ואמר אז בזו הלשון ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים משני תועים הינו מהתועים לגמרי מהתורה שהם העכו"ם והאפיקורסים וגם נצלנו מהתועים המתנגדים החולקים עליו שאבדו מה שאבדו בלי שעור וערך ומספר.

ואמר: הלא אתם בודאי הייתם מתנגדים גדולים לולא חסדיו ורחמי המרבים אשר נצלנו מפח יוקשים מכת המתנגדים אשר אם היינו שומעין להם חס ושלום היה נאבד תקנתנו חלילה וכו'. ענה ואמר כמתמיה ואמר, עלי הייתם חולקים! ואמר בלשון אשכנזי בזה הלשון: "אוף מיר וואלט איהר גיקרינגט!" (חיי מוהר"ן - ג)

לישב את הדעת

הסניעה

כמה חמורה היא העצבות, איום ונורא... מרחיקה את האדם מעבודת ה', וכך הדעת הולכת ומתרחקת, הולכת ומתבלבלת ומתערפלת, והאדם אינו יכול ומסוגל לישב את דעתו על נכון.

גם העצבות והצער על העבירות, צריך להיות במינון ובמידה נכונה, כך שלא ישבור את האדם.

"הפגל שהאדם צריך לישב דעתו היטב היטב בכל עת מה הוא עושה בזה העולם העובר, המסך בעי' הבא"

"מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקברים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מושבין עצמן. והעקר להשתדל לישב עצמו היטב, מה התכלית מפל התאוות ומפל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף, כגון כבוד, ואז בודאי ישוב אל ה'."

אך דע, שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המח כרצונו, ועל כן קשה לו לישב דעתו. רק על ידי השמחה יוכל להנהיג המח כרצונו, ויכול לישב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות."

ומה יהיה סופו ומה התכלית
מכל עסקי העולם הזה ומכל
תאוותיו וכו'. (כמו שמבאר בסיומן י בלקוטי
תנינא), ועקר המניעה מזה היא העצבות
שמחמת שכל אדם מלא עצבות ודאגות ויגון
ואנחה, הן מהפרנסה ומצער גדול בנים וכו',
ובפרט מרבו עוונותיו כי אוי לי מיצרי אוי
לי מיוצרי, ואף על פי שכתוב בספרי מוסר
שעצבות על העוונות הוא טוב, אבל הבעל דבר
והיכלי התמורות מתגברים בעצבות פזה עד
שמרחיקו על ידי זה מה' יתברך ביותר.

כי הדאגה על העוונות היה טוב אם היה חוזר
בתשובה על ידי זה, שמרבו הפחד מהעוונות
ישליך כל עסקי עולם הזה לגמרי וישוב
בתשובה שלמה לה' יתברך, באשר כבר נמצאו
כמה בעלי תשובה על ידי ששמו אל לבם
מריכת פחד ענשי העברות ושבו בתשובה. אבל
רב העולם בפרט בדורות אלו מתרחקים ביותר
על ידי רבוי העצבות אפלו של עוונות, כי בחינת
היכלי התמורות מחליפין האמת ומערבבין
דעתו מאד שמכניס חס ושלום בחינת יאוש
בלבו. פאלו אין לו עוד תקנה להתחדש פנשר
ימיו. 1

אם היינו זוכים

"אם היינו זוכים לישב עצמנו היטב, בוודאי
היינו שבים אליך באמת לאמתו, כי גם בזה
העולם רואים שהכל הבל ורעות רוח, מכל
שכן וכל שכן בעולם הבא, כי סוף כל סוף, אנו
מוכנים להשיב הפקדון לבעל הפקדון, ואל
עפר נשוב למקום רמה ותולעה, ואנו מוכרחים
לתן דין וחשבון לפני מלך המלכים
הקדוש ברוך הוא, ועל כל המעשה שם, כי
הכל יהיה נזכר לנו אז, ולא יותר לנו דבר ומה
נעשה ליום פקודה, מה נחשב על ה' לפני זעמו
מי יעמד ומי יקום בחרון אפו, אנה נוליד את
חרפתנו, אנה מפניו נברח "מי יגור לנו אש
אוכלה, מי יגור לנו מוקדי עולם". אהה אחי
איכה נעשה, אבל באמת כל רחוקינו ממך הוא
מחמת שאין אנו מישבין עצמנו היטב היטב
באמת לאמתו, עד הנקודה שבלב בלי הטעאה
את עצמו כלל. 2

כראוי

צריך לזה זכיה גדולה לישב את הדעת כראוי,
ושלא יעבור מיד ממנו ישוב הדעת.

"צריך לזה זכיה גדולה שיזכה לישב עצמו
שעה אחת ביום ושיהיה לו חרטה על מה
שצריכין להתחרט, כי לאו כל אחד זוכה לישב
הדעת איזה שעה ביום, כי היום הולך וחולף
ועובר אצלו ואין לו פנאי לישב עצמו אפלו פעם
אחת כל ימי חייו.

יְסוּד הַפְּשׁוּט, שְׁהוּא פְּשׁוּט
בְּתַכְלִית הַפְּשׁוּטוֹת בְּלִי שׁוּם שְׁנוּי
פְּלִל, עַל פֶּן הוּא יְכוּל לְחַבֵּר בְּלִם
וּלְכַלֵּם יַחַד לְמִזְגָם בְּמִזְג הַשְּׁוֹה
וּלְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם, אִף עַל פִּי
שֶׁהֵם מְשֻׁנִּים מְאֹד כֹּל אֶחָד מִחֲבֵרו
וּכְחוּתָם מְהַפְּכִים זֶה מִזֶּה, אִף עַל
פִּי כֵן מֵאֲחֵר שְׂבֹאֲמָת כֹּל כְּחוּתָם
הַמְשֻׁנִּים נִמְשָׁכִין מִיְסוּד הַפְּשׁוּט
שְׂאִין בּו שׁוּם שְׁנוּי, וְשֶׁם שֶׁרֵשׁ כֹּל
הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת עִם כֹּל כְּחוּתָם,
עַל פֶּן הוּא מְאִיר בָּהֶם וּמְמַשִּׁיף
בָּהֶם כַּח פְּשׁוּטוֹתוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם וּמְמַזְגֵם בְּמִזְג
הַשְּׁוֹה שֶׁזֶה עֹקֵר קִיּוּם כֹּל הַדְּבָרִים
שְׂבֹעֵלָם."

ה. כל החולאת שבאדם בא על ידי
מחלקת הארבעה יסודות שאין
מתנהגים במזג השנה, חס ושלום,
ומתגבר יסוד אחד על חברו. (ד - ב)

ו. ברוחניות לענגן המדות הנמשכין
מהארבעה יסודות וכל מדה כלולה
מכלם וצריכין לידע איך להתנהג
בכל מדה לבקר הטוב ממנה ולבער
הרע שבנדאי אי אפשר לידע איך
להתנהג בכל המדות כי אם על ידי
הצדיק האמת שהוא בחינת יסוד
הפשוט. (ד - א)
"אי אפשר לידע איך להתנהג
בכל המדות שהם כלל כל התורה
אשר היא חיינו וחיות כל הדברים
שבעולם כי אם על ידי הצדיק
יסוד עולם."

ז. צריכין לבקש ולהתפלל ולהתחנן
הרבה לפני ה' יתי שנוצח להתקרב
להראש בית האמת. (ד - א)
"כי העולם בכלל הוא כמו בית
שעקר קיומו פשיט לו ראש,
דהינו ראש בית בחינת בעל הבית
פדי שניהיג הבית וכל אשר בו
פראוי לסדר הכל על מקומו הראוי
ולהשגיח על תקון הבית וכל אשר
בו. וכן כל אדם בפרטיות הוא
בחינת עולם קטן, בחינת בית
וצריך שיהיה לו ראש בחינת
בעל הבית שניהיג אותו פראוי
בגשמיות וברוחניות."

על כן צריכין להתגבר לראות ליחד לו פנאי
לישב עצמו היטב על כל מעשיו אשר הוא
עושה בעולם אם כך הוא ראוי לו לבלות ימיו
במעשים כאלו? ומחמת שאין האדם מישב
עצמו ואין לו דעת, ואפלו אם יש לו לפעמים
איזה ישוב הדעת, אין הדעת המיושב מאריך
זמן אצלו ותכף ומיד חולף ועובר הדעת ממנו
וגם אותו המעט הדעת שיש לו אינו חזק
ותקיף אצלו. מחמת זה אין מבינים שטות
העולם הזה. אבל אם היה להאדם שכל מיושב
חזק ותקיף היה מבין שהכל שטות והבל. 3

החסדים

על-כן צריכין בכל עת לזכור ולהזכר מהניסים
והחסידים שהשם יתברך עושה עמנו בכל עת.

"על כן צריכין להזכיר את עצמם בכל עת את
כל החסדים והטובות והנפלאות שבכר עשה
ה' יתברך עמנו בכלל ובפרט, ועל זה נקבעו כל
המועדים הקדושים לשוב ולשמח בהם כמו
שכתוב ושמחת בחגך, שכלם הם זכר ליציאת
מצרים. כי צריכין לשום אל לבו להזכיר עצמו
היטב את כל החסדים והנפלאות שעשה עמנו
בהוציאנו ממצרים ונתן לנו את תורתו, שעל
ידי זה יש לנו תקנה לנצח כל אחד ואחד.

כי בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו
פאלו הוא יצא ממצרים, כי בנדאי לא על חנם
גמל עלינו חסד פזה בנסים ונפלאות ונוראות
כאלה, שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה
וכו' וקרבונו לצדיקי אמת בכל דור דור ודור,
שזה החסד בנדאי ישאר קיים לנצח כי דבר
אלקינו יקום לעולם. וגם עתה הוא עושה עמנו
נסים ונפלאות בכל יום ויום מה שאנו זוכים
לחטף בכל יום כמה מצוות, יציאת ותפלין
וקריאת שמע ותפלה וכו' ולמוד תורה וכו'.
ואנו בטוחים ומכפים ומצפים לישועה בכל
עת שסוף כל סוף בא יבוא לא יאחר ויש תקנה
לאחריתנו וכו'. 1

הצדיקים

עיקר השמחה וההתחזקות הם בכח הצדיקים.

"על כן כל אחד מישראל צריך להחיות את
עצמו על ידי יסוד האמונה שיש בו שזה
עקר היסוד שעל זה עומד הכל כמו שנאמר
בא חבוקיק והעמידן על אחת שהיא האמונה
הקדושה, וכן בכל דור ודור באים צדיקים
גדולים ומיסדים יסודות חזקים שאי אפשר
להרסם בשום אופן, כי צדיק יסוד עולם, כי
העקר הוא היסוד של הקדשה שהוא בחינת
המקום והיסוד של הבית המקדש שמצא דוד
שהוא בחינת משיח שעל היסוד
הזה נבנה הבית המקדש... 1

רבנו של עולם זכני לישב דעתי היטב בזה העולם בזה הגוף חיש קל מהרה, שאזכה לישב דעתי היטב מה
התכלית והסוף מכל התאות ומכל עניני עולם הזה, הן התאות הנכנסות לגוף הן התאות שחוץ לגוף כמו הכבוד וההתנשאות
והשנאה והקנאה והקנטור וכיוצא בהן ואזכה להסתכל על תכליתי האמתית היטב בשוב הדעת חזק באמת, ולא אטעה את
עצמי כלל בזה העולם, כי אתה ידעת כי כל התרחקותנו ממך היא מחמת שאין אנו מישבין עצמנו כלל, כי אם נזכה לישב
דעתנו היטב בענין מרירות חיי העולם הזה, אשר הוא מלא כעס ומכאובות, וכל התאות והתענוגים של העולם הזה הם לפי
שעה קלה כצל עובר, וכולם מערבים ביגונות הרבה ובצער ויסורין ויגון ואנחה כפלי כפלים יותר מהענג, והפסדו מרובה
משכרו גם בעת תאותיו, ומכל שכן באחריתו מיד שהיא מרה כלענה, ראשיתו יגון ואנחה, ואחריתו חשך וחלקקות ואפלה
נדחה, גם כל ימיו כעס ומכאובות הרבה וחליו וקצף, ומאומה לא ישא בעמלו. (לקוטי תפילות ח"ב - י')

לעשות
מתורות
תפילות

ועקר השמחה על ידי התקנה
שאנו מקיים על הבגין בית
השלישי שלעתידי שיתקיים לעולם, שאז
תגדל השמחה עד אין קץ, וכן כל אדם צריך
לשמח את נפשו בכל הנקודות טובות שפבר
זכה מעודו, בפכט מה שלא עשני גוי והבדילנו
מן התועים וכו', ובמה שזוכה עדין לחטף
בכל יום נקודות טובות וכו'. ועל ידי התקנה
שלעתידי, כי סוף כל סוף בודאי יתתקן כל
אחד מישראל כי לא יטש ה' את עמו וכו' ולא
דבר ה' למחות שם ישראל שנאמר זה הפסוק
אפלו על הדורות שעבדו עבודה זרה כמבאר
בספר מלכים ב, והכל בכח הצדיקי אמת
שאנו חוסים בצלם שעל ידי זה יתתקן הכל
והם כל שמחתנו וחיותנו וקיומנו לנצח." 1

תורה

עוד בענין חיוב השמחה כתנאי, שרק על ידו
זוכים לישוב הדעת.

"רק על ידי שמחה יוכל להנהיג המוח
כרצונו" – יש לומר כאשר רוצים ללמוד תורה
ולהבינה היטב, העצה היא להיות בשמחה,
כדי שיוכל להנהיג המוח כרצונו.

וזה מרומז במה שאנו אומרים כל יום בבוקר
"אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי
תורה" והראשי תבות של "לעסוק ב'דברי
תורה' הם ראשי תבות של "להיות ב'שמחה
תמיד", כי על-ידי שמחה יוכל להנהיג את
המוח ולעסוק בדברי תורה כדבעי."

מקורות

1. ליקוטי הלכות או"ח - הלכות ברכת הודאה ו' - ס"ז.
2. ליקוטי תפילות יי ח"ב. 3. שיחות הר"ן - מ"ז.
4. מכלל יופי - מרי יצחק אייזיק זילברמן.

ח. כשחולקין, חס ושלום, על צדיק
האמת וכשרי הדור, מזה באין, חס
ושלום, כל החרבנות וכל החולאת,
חס ושלום, וכו', כחמנא לצלן. (ד - ג)

ט. עקר הפגם שעל ידי זה נחרב
הבית המקדש הוא מה שפגמו
בכבוד הצדיקי אמת. (ד - ט)

יא. עקר התקנה והישועה הוא
על ידי התקרבות לצדיקים, וכמו
שכתוב בהא"ב ביאת המשיח תלוי
בקרבת הצדיקים. (ד - ט)

יב. כשרואין את הצדיק פאלו
רואין את ה' יתברך, כי צדיקא
אנפי שכינתא אנון. (ד - ט)

תו' ח"ב

מאחורי הסיפור

"וסנהיגי הדור הם בחינת רוח, כמו שכתוב (בפסוק כ"ז): "איש אשר רוח בו" ש'יודע להלך נגד רוחו של
כל אחד'. וישראל הם בחינת לבא, כי ישראל הם לבא דכל עלקא (זהו פינחס רכא). וצריכין סנהיגי הדור
לנשב בבחינת רוחם על כל אחד מישראל, שהם לבא דעלקא, לנפח סהם העפרוריות, דהינו סרה שחורה
שנופל עליהם, שעל ידי זה אינו יכול האיש הישראלי, שהוא בחינת לב, לדלק ולבער להשם יתברך."

לנפח העפרוריות

הניצוצות הנוודין של הנגינה המתוקה,
שהיא בבחינת נע ונד ברשותה של הטומאה.

ועוד יותר מזה היה עושה הצדיק מקאליף:
לא רק הניגונים, אלא אפילו הלשון של
הניגונים היה מחזיר לתוך הקדושה.

למשל: פעם אחת היה ביער ושמע לרועה
אחד שהיה מזמר בלב קרוע ומורתח שירה
זו:

יער, יער, מה גדול אתה!

שושנה, שושנה, מה רחוקה את!

אילו היה היער קטן,

היתה שושנה קרובה אז,

אילו מן היער הוציאוני,

היינו שנינו יחדיו אז.

הלך לו הקדוש מקאליף אל הצד, ישב לו על
אבן תחת אילן והתחיל מזמר בבכיה מרה
ובאותו הניגון עצמו בלשון זה:

גלות, גלות, מה גדולה את!

שכינה, שכינה, מה רחוקה את!

אילו היתה הגלות קטנה,

היתה השכינה קרובה אז,

אילו מן הגלות הוציאוני,

היינו שנינו יחד אז.

כשמע הצדיק בראפשיץ בפעם הראשונה
שירה זו עם ניגונה המתוק, אמר, שבשעה
שהקאליפאי מזמר ניגון זה, אזי נעשה רעש
בעולמות העליונים ומתעורר מקור הרחמים,
וכתיך כתיך של מלאכי רחמים באים לקבל
פניו של ר' ליב בן שרה בהיכלו שבמרום, והם
מקלסים לו ואומרים: "ברוך שנתן לנו את
הנפש היקרה הזאת".

הנער סיפר לו, שהוא בן אלמנה עניה והגיד
לו את שמה.

הלך תכף ר' ליב אל האלמנה ובקש ממנה
שתמסור לו את בנה למשרת, והוא, הסוחר,
יביאהו באנשים. גם נתן לה סכום הגון.
הסכימה האלמנה העניה. לקח ר' ליב אותו
הנער ובא שוב בקפיצת הדרך לניקולשפורג
אל הרבי ר' שמילקא.

"הרי לכבוד תורתו נשמה גבוהה, קדושה,
מהיכל השירה והזמרה. הרי היא נתונה
ברשות כבוד תורתו ויעשה ממנה מה שהיא
צריכה להיות". כך אמר ר' ליב להרבי ר'
שמילקא.

גדל רועה קטן זה ונעשה הרבי המפורסם
והמנגן הגדול ר' אייזיק מקאליף, שהיה מציל
אחר כך הניגונים היקרים מידי הקליפה
ומחזירים לשורש הקדושה, שהם שייכים
לשם. צדיק זה, ר' אייזיק, - כל צדיקי הדור
היו קורין לו בשם "הקדוש מקאליף" סתם
- היה נוהג, שהיה נוסע יום יום ליער, היה
מקשיב לניגונים המתוקים שהיו מזמרים
הרועים ומפזמים בחליליהם, היה תופס
לאותן הניגונים ומכניסם אחר כך חזרה אל
הקדושה.

כי כל הניגונים שבעולם מן הקדושה הם
באים, ממקום גבוה שנקרא בשם "היכל
הנגינה". הטומאה אינה יודעת ניגונים:
היא אינה יודעת שום שמחה, היא מקור
העצבות. על ידי חטאו של אדם הראשון
נפלו ברשות הקליפה, היא הסטרא אחרא,
כל "ניצוצות הקדושים" ויחד עם אלו גם
"ניצוצות הנגינה".

העבודה של הצדיק מקאליף היתה אפוא
להחזיר אל תוך הקדושה, לשורשן, את

פעם אחת שבת ר' ליב שרה'ס בעומק מדינת
רוסיה. הרגיש, שבעיירה אחת, סירינטש,
באונגריא, יש נשמה גבוהה מאוד, שכדאי
לטפל בה כדי להביאה למדרגה גבוהה.

תכף אחר הבדלה צווה לבעל-עגלה שלו
לרתום הסוסים לנסיעה רחוקה. המשרת
כבר ידע, שאם הרב אומר הלשון "לנסיעה
רחוקה" ודאי ייסע על ידי ה"רוח", היינו
בקפיצת הדרך.

וכך היה מנהגו של ר' ליב: כשישב בעגלה
היה העגלון נוהג בסוסים רק עד תחום העיר.
כשבאו מחוץ לעיר היה נוטל ר' ליב בעצמו
המושכות של הסוסים, ועל העגלון היה
מצווה לישב בגבו אל הסוסים ופניו אל פני ר'
ליב. על פי רוב היה העגלון נרדם תכף. אבל
לפעמים היה רק נעשה חרש קצת והיה רואה
הכל. ור' ליב היה עוצם עיניו, אוחז המושכות
בידו ולוחש לו ה"שם" של קפיצת הדרך,
והסוסים היו כאילו רצים כחץ מקשת,
אבל באמת היתה הארץ רצה ונסוגה לאחור
מתחת לאופני העגלה. רואים היו עיירות
וכפרים, שדות ויערים, נהרות וימים פורחים
לפני העיניים. כך היה עד שבאו הסוסים
למקום הנחוץ והיו עומדים מאליהם. כל זה
היה מחוץ לעיר.

וכשבאו לעיר היה ר' ליב מעיר לעגלון, נותן
לו שוב המושכות ומצווה עליו לישב בפניו אל
הסוסים, פשוט כפשוטו, כאילו לא היה דבר.

באו לעיירה סירינטש. בבוקר, תכף אחר
התפילה, הלך לו ר' ליב לטייל בחורשה
שמחוץ לעיר. ראה שם נער בן שמונה שנים
לבוש קרעים ועירום למחצה, רואה עדר של
אווזים. כאן היתה הנשמה הגבוהה שהרגיש
בה ר' ליב.

הלב היהודי

"וּצְרִיכִין מְנַהֲיֵגי הַדּוֹר לְנֹשֵׁב בְּבַחֲיַנַת רוּחַס עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם לְבָא דְעֵלְמָא, לְנַפַּח מֵהֶם הַעֲפֻרָרִיּוֹת, דְּהֵינּוּ מְרָה שְׁחוּרָה שְׁנוּפֵל עֲלֵיהֶם, שְׁעַל יְדֵי זֶה אֵינוּ יָכוֹל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת לֵב, לְדַלֵּק וּלְבַעַר לְהַשִּׁים יְתִבְרָךְ. גַּם יֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵרֶב רֶב, וְכִשְׁהֵם נּוֹפְלִים עַל הַלֵּב, דְּהֵינּוּ עַל יִשְׂרָאֵל, זֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת עֲפֻרָרִיּוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה אֵין יָכוֹל לְבַעַר." (תורה ט' ח"ב)

מתחת לכל ההרים של החלודה יש לב, לב יהודי שבו ערר להם יתברך, וזה מה שכתוב בתורה ט', שלכל יהודי יש לב בוער שיכול לשרוף את כל העולם, ועל הלב הזה יש עפרוריות, הרים של עפר, לאט לאט מצטבר עוד חלודה, עוד חלודה. פעם שמע איזה משהו לא טוב, פעם ראה איזה עוולה ביהודי, וככה נערמים עליו הרים, הרים של חלודה, ועל כל יהודי יהודי מונחים הרים של עפר, אך שבפנים יוקדת אש, בפנים בוערת אש להבה, היכולה לשרוף את כל העולם. "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה".

ובגלל שיש על הלב כל כך הרבה עפרוריות צריכין את המנהיגי הדור, את הצדיקים האלה שיודעים לנפח, לנשב על ההרים של חלודה אלו, כי המנהיגי הדור הם בחינת רוחו המנשב על ההרים האלה, על ההרי חול, הררי העפר.

וצריכין לנפח את כל העפרוריות, את המרה שחורה שנופלת בגלל ההרים האלה של החול, בגלל ההרים האלה האדם במרה שחורה, בעצבות, ועל ידי זה הוא לא יכול לבעור. אבל ברגע שאנחנו ננפח את העפרוריות, שנמצא את הלב תבער כזו אש, שתהיה כזה רוח סערה בעולם שתוכל לשרוף את כל העולם כולו. אליה הנביא ידע איך לרכוב על האש הזו, רק אליה הנביא, שנקרא "איש אשר רכב על סוסי אש בסערה", ידע איך לגלות את האש הזו שבוורת בליבו, ולרכוב על האש הזאת, ולעוף איתה לשמים. להוריד אש מן השמים, ולהחזיר את כל עם ישראל בתשובה.

- 1. ליקוטי תורה ח' ח"א. 2. ויקרא ו' - ו'. 3. כמבואר בתורה ט' ח"ב.
- 4. זמירות למוציא.

לומדים ספר-המידות

מזי שמבייש פני חברו, נתאלם ושוכת.

(בושה - א')

"אהדר ליה בבדיחותא, חלש דעתיה דרב ששת. אישתיק רב אחדבוי בר אמי ואתיקר תלמודיה. אתיא אימיה וקא בכיא קמיה, צווחה צווחה ולא אשגח בה, אמרה ליה: "חזי להני חדיי דמצית מינייהו בעא רחמי עליה ואיתסי". (תלמוד בבלי בבא בתרא ט - ב)

הוא קמהדר ליה - רב אחדבוי לרב ששת בבדיחותא לפי שהיה רב ששת נכשל בתשובותיו. אשתתק רב אחדבוי - נעשה אלם. אתיא אימיה - דרב ששת. צווחה קמיה - שיתפלל עליו. (רש"י)

הוא קא מהדר ליה רב אחדבוי בבדיחותא - כשהיה משיב ואומר לו בכל אחד מהן האי קרא בהדיא כתיב ביה וכו' היה אומר לו דבר זה בבדיחותא שנראה כמי ששוחק עליו מפני שגה בדבר שהוא מקרא מלא, חלש דעתיה דרב ששת ואיענש רב אחדבוי ואשתתק. (ר"י מיגאש)

"שמע מינה האי מאן דמותיב ליה לרביה תיובתא לאו לותביה בבדיחותא כמאן דמחאיך עליה אלא באימה, דהא רב אחדבוי הוא קא מהדר ליה לרב ששת בבדיחותא וחלש דעתיה דרב ששת ואשתתק רב אחדבוי." (יד רמה על בבא בתרא ט - ב)

אמרי חכמים

בענין חומר הליצנות שענשו גדול מאד, וסיפר (ר' פנחס מקוריץ) מעשה מר' פאליק, שבילדותו היה לומד עם חבר אחד והיה דרכם ללוץ כדרך אברכים ["וינגע לייט"] ואחר זמן נפטר חברו לבית עולמו, והיה איש זקן אחד ושמו ר' הירש והיה למדן גדול וכשהיה מחדש איזה פשט היה רגיל לאמרו בפני ר' פאליק והיה שומע אליו, ואחר זמן רב שנפטר החבר הנ"ל וגם ר' הירש הנ"ל (כבר), חלה ר' פאליק חולי גדול וראה בחלום חברו הנ"ל, ואמר שהוא בצרה גדולה על ענין הליצנות ומתלוצצים עליו בעולם הליצנות והוא צער גדול למאוד. ואמר לו בקרוב תהיה גם אתה עמי, ואחר כך בא אליו ר' הירש הנ"ל בחלום ופניו מזיעות ["ידער שוויצט"] ואמר לו פשט כמנהגו בחייו, ואחר כך אמר לו היה לי טורח גדול עבורך שנגזר לך מיתה ובעבור שהיית עושה לי נחת רוח במה שהיית שומע הפשט שלי ריפאתי אותך ["האב איך דיך אויסגעבעטן"] וברוך ה' נתפא.

לקוטי מוהר"ן

תורה כ"ד ח"ב

"מְצוּה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד וְלִהְיֶינָהּ לְהַחֲזִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוּ וְלִהְיֹת אִךְ שִׂמְחָה תְּמִיד.

והוא רפואה לכל מיני חולאת.

כי כל מיני חלאים רחמנא לצלן

כלם באים מעצבות ומרה שחורה."

בין המצרים

"צריכין לזה תפלות וצעקות הרבה לה' יתברך לזכות לזה שיהיה נקל בהקבוצ הקדוש שיאמרו כל הדברים שבקדשה בכונה גדולה כל כך ובהתקשרות לצדיקים אמתיים עד שיוכלו להמשיך כל התקונים הנ"ל בכל פעם,

כי בעונותינו הרבים נתרבה המחלקת מאד בישראל שהוא מזיק ביותר מפל הקלקולים כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה. ועל ידי זה נחרב הבית המקדש ועל ידי זה מתעצב בנינו, כי עקר העקוב הוא על ידי שאין הקבוצ של ישראל בשלמות בתכלית השלום האמתי, פמובן כל זה והרבה חפצים בכבוד עצמן שמנה נמשך כל המחלקת שהוא בחינת מחלקת קרח, שמשם כל החרבנות ועקוב בנין בית המקדש.

ועל זה צריכין לבכות ולהתאונן מאד בין המצרים ובתשעה באב וכן בכל לילה בחצות להתאבל על החרבון בית המקדש ופזור ישראל.

(ליקוטי הלכות או"ח - הל' נטילת ידים לסעודה ובציעת הפתו)